

Verbőczy Antal emlékére

Varga Papi László

„...abortusz múltunk szétszórni a szélnek”

Nem tőle jött, ezért meglepett a levél – Antalt három hete baleset érte, hamarosan látogatható! Gyere! – Hazautban alighanem az autóbusz és a járdaszegély közé esett. Felesége az inget és a hálószerű trikót róla lefejtve riadt rá a véraláfutástól elszíneződő keréknyomra a testén. A kórház nincs tőlük messzebb, mint a buszmegálló, iszonyú belső sérüléseivel a késést igazolandó mégis hazatért. Verbőczy szemérmes volt, nem mentegetőzött érzelmeivel, hiszen csak egy autóbusz ment rajta keresztül.

*Tűnődve a halhatatlanságon
figyelmetlenül lépett az úttestre
saját halottjának tekintik*

József Attila- és Hemingway-aszociációkkal éltük tizenéves, házibulis, iskolai balhés, kirúgott, elzavart, többé-kevésbé provokatív életünket. „Nyári estéken fönt ültünk a pad támláján, szorosán, mint dróton a madarak, lábunkkal harangozva a levegőben...” Fejes Endre novellájának dramatizált előadására kiosztottuk a szerepeket. Csak Verbőczy alakíthatta volna *A Hazudóst*, a költőt, akinek szájából szép volt az igaz. Szép és rekedtes, lefojtott, szemérmes. Mint a vers, *Az én arcom is*, amely személyes tragédiával terhelt, nem kisebbel, mint József Attiláé volt, s nem kevesebb hozzá Verbőczy elszánása sem:

*az én bordáimon is itt a gézkötés
gyászlobogója az elvetéltnek
mégis naponta szülöm az elérhetlent*

Élményeink és mintáink lényegileg azonosak, mára lekopott róluk minden esetleges. Verbőczy Antal számára az elvetélt élet, a másik ember sosem volt-sosem lesz léte a személyes világ legfontosabb tényezőjévé vált. Talán éppen a tizenhatodik születésnapján, az elmeosztályra beutalva pecsételődött meg számára az életigenlés kényszerzubbonya. Akkor első ízben jött a hír arról, hogy látogatható. Sápadt volt, megviselt, majd túl az elektrosokkon – kissé zavart. Tétován találgattuk, vajon szerepet játszik-e, vagy *tényleg*... Borzongásunkat oldva spárgára kötött újságtekercset vonszolt, eljátszván, hogyan csapják be a főorvost Fífive! – *Persze hogy nem kutya, doktor úr, csupán újságpapír!* – Bemutatta a szobatársait: a Vassas büfébe kijáró, Mark Twain-külsejű méregkeverő gyógyszerészt, a faltól falig mozgó gépembert, aztán torokból mormolta el, hogy „*itt a rácson át megszűrve halljuk kintről egy tébolyult világ zaját*”. Mert kiürült a világ, s nincs ott más, csak a téboly.

*Semmi semmi nem marad
Anyám véres lepedőt mos
semmi semmi nem marad
ma lenne három hónapos*

Még kintről írta: „Ne haragudj, hogy az utóbbi időben le sem szartalak, de volt egy-két kellemetlen szituáció. Pénteken például azért nem tudtam kimenni hozzátok, mert délből kaparták a Hajnit és délután már olyan részeg voltam, hogy bementem a rendőrségre azzal a szándékkal, hogy riportot fogok írni. Persze kidobtak, de az ajtóban még elmondtam nekik egy versemet. Leginkább. Vasárnapig még telefonálok Anyádnak, s minden bizonnyal bemegyek hozzád! Addig is szia...” Kimenni hozzánk Máriaremetére kellett, telefon csak az utcán és anyám munkahelyén volt, bemenni hozzám a laktanyába látszik alkalmasnak. Verbőczy nem lehetett katona, én magam kértem, hogy bevonulhassak. Barátom a költészetbe, én előre menekültem. Ő nem így képzelte a rendet, én nem kép-

zeltem el sehogy. Helytállni akartunk abban, ami adatott.

Harminc éve, hogy a harmadik látomás bekövetkezett. Operáció, kemoterápiás kezelések, antik postai nyomtatványokon jelzett dátumok. Hajnalig beszélgettünk a Fő utca 3.-ban. Ugyanúgy felolvasott, magyarázott, mint máskor, s ugyanúgy kötözködtem. Apró cetlikre írta ötleteit, a rám bízott tennivalót, az utolsót. Már nem bízom Verbőczy Új Hármaskönyvében: a költemények, a Dórának és Fürtöskének írt nagyszerű gyermekversek és mesék, valamint a reá emlékező írások megjelenésében. Levelek, kéziratok, fényképek, és a szándék.

*Felnevelni
e hatnapos világot
s abortusz múltunk
szétszórni a szélnek*

Kiss Benedek Gyászérme

*Hervay Gizellának és
Verbőczy Antalnak*

Együtt vagyunk mind –
egyikkel hindizünk,
másikkal
sakkozgatunk.

S olyan egyszerű
minden,
akár a natúr citromlé,
világ száz limloma, abszurditása,

s bagatell,
mint mondjuk
saját halálunk.